

SÄBRÅ
med STIGSJÖ, HÄGGDÅNGER, HERNÖ och HERNÖSAND.
(Ångermanland.)

I Helsingelagens Konungabalk nämnes bland Upsala öds gods Norpstigher i *Syobooraap* (nuvarande Norrstigs by i Säbrå). Att döma af det från *Sioboradh* med endast $\frac{1}{2}$ mark utgående årsbidraget till den s. k. sexårgården år 1314 hörde församlingen på den tiden till de mindre i Ångermanland (DS 3, n. 1946). Kyrkans anpart i lösesumman för ärkebiskop Olof Björnssons pallium 1316 var $\frac{1}{2}$ mark och prästens dubbla detta belopp (DS 3, n. 2043). För hela den återstående delen af medeltiden saknas så godt som alldeles handlingar rörande denna socken, och först skattelängderna från Gustaf Vasas tid gifva en inblick i de då rådande kyrkliga förhållandena. Säbrå (Säboråd 1531) befinnes på 1530-talet vara moderkyrka med tvenne annexer Häggdånger och Stigsjö samt en kapellförsamling på Hernö. Häggdånger, som 1314 var själfständigt gäll och räknades till Medelpads prosteri, hade alltså, obekant vid hvilken

tidpunkt, underlagts det närmast liggande pastoratet i Ångermanland. Att äfven de båda andra annexsocknarnas historia bottnar i medeltiden, kan man sluta sig till af de altarkärl, som inlevererades från pastoratets kyrkor till den af kon. Gustaf I påbjudna silfverskatten. Säbrå och Hernö afstodo hvardera en förgylld monstrans vägande 10 löd. mark 14 lod, resp. 4 löd. mk 10 lod, Stigsjö en hvit dylik om 2 löd. mk 10 lod. Hernösands stadssamhälle afsöndrades från begynnelsen som särskildt pastorat 1586, men ett par af dess första khdar voro tillika pastorer i Säbrå.¹ Ett betydelsefullt skede i pastoratets historia inträdde i och med, att hela Säbrå gäll jämte Hernösands stadsförsamling 1647 anslogos såsom prebenden åt det nyinrättade Hsands stifts superintendenten, sedan biskopar, och detta förhållande förblef oförändradt ända till år 1808, då Kgl. Mjt efter hemställan af biskop C. G. Nordin i bref af 26 febr. förordnade, att biskopen i Hsand såsom prebende skulle innehafva Säbrå moderförsamling, Hernön och Hernösands stad samt Nora pastorat, detta som ersättning för de båda annexen Stigsjö och Häggdånger, hvilka samtidigt skulle afskiljas och upplåtas åt de bägge teologie Rektorerne vid Hsands gymnasium (se inledn. till Stigsjö och Häggdånger). Hernö kapellförsamling införlivades med Hernösands stad jämlikt kgl. bref 2 aug. 1872. Från sin egenskap af biskopsprebende frigjordes Säbrå genom kgl. förordn. af 29 okt. 1886, hvilken trädde i kraft efter biskop L. Landgrens död 1888.

Om Säbrå medeltida stenkyrka har man föga kännedom. I klockeskatten 1531 utgaf församlingen för sin kyrkklocka: silfver 4 löd. mk 4 lod, koppar 18 pund 6 mark-pund och penningar 5 mark. Till någon reparation efterläts 1556 2 t:r korn af tionden. Kyrkan, som mätte 36¼ aln. i längd och 17 aln. i bredd, brändes under ryssarnas härjningar i maj 1721, hvarvid alla dess inventarier gingo förlorade, iståndsattes nödtorftigt 1723 efter hvalfvets nedtagande (*Cornell* s. 94). I Hsands konsist. anmälde Säbråborna 1750 sin vilja att bygga om den af fienden uppbrända kyrkan (Hdpr. 16/6 1750). Frågan härom förevar 20 dec. 1758 i domkapitlet, som fann de af biskop Kiörning sorgfälligt fogade anstalterna i saken ganska berömliga. Den gamla kyrkan nedrefs delvis och nybyggnadsarbetet vidtog i april 1759 under ledning af byggmäst. Dan. Hagman, och redan 1 nov. s. å. stod kyrkan i sitt nya skick färdig till invigning. Längden hade utökats till 54 aln., bredden till 20 aln., höjden var 52 fot, taket brutet, nya hvalf inslagna. Ett ståligt torn uppfördes vid västra kortsidan 1859-60 och ett femsidigt kor tillbyggdes vid en restaurering år 1898. Ny predikstol hade anskaffats 1785 och altaranordningen ändrats enligt hofintendenten Hårlemans ritning.

Kapellförsamlingen på *Hernön* fick 1531 lösa sin klocka med 4 lispund koppar. Det lilla träkapellet torde ha lämnats åt sitt öde, sedan Hernösands stadskyrka tillkommit (jfr I, s. 340).

Västanå bruksförsamling och *Viksjö* kapellag, grundade 1751 resp. 1769, afgingo med Stigsjö vid utbrytningen från Säbrå (se inledn. till Stigsjö).

Vid *Lungö* fiskläge finnes ett litet kapell.

I Säbrå kyrka och på dess kyrkogård ligga följande styresmän öfver Hernösands stift jordade: Petrus Steuchius, Göran Wallin, Nicolaus Sternel, Olof Kiörning, Erik Hesselgren samt Erik Abraham Almqvist.

[Bilder af Säbrå kyrka förekomma i *Från ådalar och fjäll* årg. 1913 (s. 52, 61) och 1923 (s. 53, 57.)

¹ Annexprästaborden anslogos 1589 till vederlag åt de bönder, som måste afstå sina hemman å Hernön till mantalsjord åt Hernösands stad, och khden i Säbrå tilldelades i ersättning 20 t:nor spanmål.

KYRKOHERDAR.

1.° **Petrus Petri** [1411] är af *Tunæus* och *Günther* uppförd som khde härst. d. å.

2. Her **Jören** [-1541], kyrckeherre i Szeboradt, synes själfmant frånträdt gället d. å. men ångrat sig och genom vädjan till konung Gustaf I sökt återfå detsamma, hvilket emellertid icke lyckades (se nedan). Han är förmodligen den her Örian, som 1542 arrenderade den till kronan indragna kyrkojorden i By, skattelagd för 20 sel. i åker och 4 sel. för ett kvarnställe.

3. **Henricus Erici** (1541-43) erhöll 1541 kollationsbref på Sebrådt prestegäldh (KGR 13, s. 325). Den förre khden, herr Jören, begaf sig i slutet af år 1542 till konungen och beklagade sig öfver, att han af herr Henrik, hvilken nu som khde var där boendes, utan skäl och rätt blifvit undanträngd från pastoratet, samt förmenade sig med alla socknemännen vilja bevisa, att han aldrig själfweliendes varit tillfreds att uplåta och resignera Seberådz prestegäld, ej heller ofta skulle uppbudit detsamma, såsom efterträdaren låtit förebära den tid, han impetrerade samma gäll. Konungen fann saken tvifvelaktig och instämde i bref af 3 jan. 1543 herr Henrik att instundande Distingstid med de bevis, han kunde hafva, inför sig möta herr Jören i Upsala för ransakning af detta ärende och förelade dem ett vite af 40 mark hvardera, ifall de försute stämningen. (KGR 15, s. 2). Nu bar det sig ej bättre, än att herr Henrik dagen efter herr Jörens besök infann sig hos konungen åtföljd af två dannemän med socknens vittnesbref, att herr Jören själf hade uppbudit gället, förrän herr Henrik det någon tid begärt hade. Då sockenborna dessutom förklarade sig hellre vilja behålla den nye än återfå den gamle khden kunde konungen omedelbart dekretera, att herr Henrik skulle blifva vid gället. (KGR 15, s. 3.) Han fick emellertid redan s. å. transport till *Torsåkers* pastorat. Se där vidare.

4. **Laurentius Svenonis** (1543-72). Enligt Johannes Bureus, hvilkens uppgifter dock böra upptas med en viss försiktighet, lär denne adliga Bureättens förste närmare kände stamfader varit född 1507 och tredje son till höfvitsmannen i Medelpad Sven Pedersson och Margareta Boosdotter från Hälsingland. I sin ungdom skall han insatts i Bura-kloster (?), där han af sin släkting den siste abboten Jonas Olsson Bure lärde sig läsa och tillvändes klosterlefnaden, kom därifrån till Fransiskanerna i Upsala och blef altarist i domkyrkan, deinde præbendam animarum

administrandam susceptit.¹ Vid reformationens början begaf han sig till Sthm och blef Olai Petri lärjunge, sändes därefter till Norrland för att befrämja den nya kyrkoordningens införande och blef khde i Säbrå 1543, men afböjde det af ärkebiskop Lars erbjudna förtroendet att mottaga prostbefattningen öfver Ångermanland. Fr. o. m. 1543 arrenderar han några af de gamla till kronan indragna kyrkjordarna i Säbrå. På Landstinget i Bjärträ 29 okt. 1568 afgaf han jämte öfriga Ångermanlandspastorer trohetsförsäkran åt kon. Johan III. Enligt taxeringen för Älfsborgs lösen år 1571 utgjorde khdens lösegendom: silfver 128 lod, pgr 380 mark, tenn 1½ pund, mässing 1 pd, koppar 6 pd, kor 13, ungnöt 10, bockar och getter 20, får 12, svin 12, hästar 4 för 76 mk och 1 sto för 9½ mk. Sammanlagda värdet uppgick till 1279 mk, hvaraf tiondedelen utgafs för ändamålet. Sina söner uppfostrade han först i hemmet, sände dem sedan till Gefle skola och slutligen till Upsala. Tiondelängderna för år 1572 äro de sista, som bevitnats af Laurentius Svenonis, men enl. uppgift skall han dött först 1579.

G. 1541 m. *Margareta Engelbertsdotter Janzon*.

Barn: *Sven* blef vid militien med sin faders samtycke och gjorde under sin farbroder Jonas Bure vackra prof, »donec eum suum in censum libitina referret»²; *Engelbertus*, f. 1542, khde i Säbrå, Hsand, Själevad och sist i Luleå; *Petrus*, »urgente aliquo naturæ vitio», blef handlande; *Johannes*, f. 24/1 1548, khde i Säbrå n. 6; några döttrar.

5. **Engelbertus Laurentii** (Bure) (1573-89), f. 1542, son till företrädaren och adj. åt honom 1568. Som pastor till Sebrådز prestegäll beseglar han tiondelängderna fr. o. m. 1573, sista gången 12 mars 1589, och utgaf s. å. en hjälpskatt om 6 dlr. Då kon. Johan III år 1574 lät afyttra en del af de gamla till kronan indragna kyrkjordarna med bördsrätt åt enskilda, tillöste sig khde Engelbrecht Larsson för 1308 mark 13½ seland i Hiersta (Geresta), 5 sel. i Legdan (Lögdom), belägna i Säbrå s:n, samt 2 sel. i Lindom och 2½ sel. i Mulgård (Muggård) af Häggdånger s:n, (Eckl. bost. 2, S. XXVII.) Med sin tjänst härst. förenade han fr. 1586 befattningen som förste khde i den nygrundade staden Hernösand (se I, s. 341) och blef genom byte med sin broder Johannes khde i Själevad 1589 (se III, s. 277) samt slutl. khde i Luleå, se *Neder-Luleå*.

6. **Johannes (Hans) Laurentii** (Bure) (1589-1603), f. 24 jan. 1548 i Säbrå, son till khden Laurentius Svenonis härst. och broder till

¹ Öfvertog därefter skötseln af Alla själars prebenda vid domkyrkan.

² »Till dess dödsgudinnan inskref honom i sin rulla.»

företrädaren. Han uppges ha varit docens i Gefle skola 1570, sedan komm. i Säbrå, tjänstgjorde i slutet af år 1588 som v. pastor i Själevad och blef 1589 khde därst. men fick redan s. å. genom pastoratsbyte med sin broder Engelbert transport till Säbrå. Som vederlag för de från gället afsöndrade annexprästborden i Stigsjö och Häggdånger tillerkändes han af kon. Johan III gen. bref af 29 mars 1691 6 pund spanmål, hvilken förmån stadfästes af kon. Sigismund samt af hertig Karl 27 febr. 1596. Han undertecknade Upsala mötes beslut 1593 och Söderköpings riksdagsbeslut 22 okt. 1595. Förordnad att under khdens i Hsand, Laurentius Jonæ, privation tillika uppehålla khdetjänsten i staden 1596, synes han äfven efter dennes död innehafvt befattningen (se I, s. 343). Herr Hans afled 3:dje dag Påsk (26 apr.) 1603 och begrofs i Säbrå kyrka midt för altaret. I Säbrå s:n ägde han rätt mycket jord, som tillföll änkan och barnen, 14³/₄ sälland i Helgum, 13¹/₂ säll. i Brennäs, 7¹/₂ säll. i Åå och ³/₄ säll. i Berglågden. Första hustrun hade ärft en jord i Obol, som äldsta sonen erhöll som gåfva af mor och syskon och hvilken såldes, »då han for för att magistrera» i Tyskland. Rörande khdens familjeförhållanden föreligger en utmärkt källa i sonen Christophers räkenskapsbok, bevarad i Upsala Universitetsbibliotek (sign. X 255 k).

G. 1) m. *Kerstin Zynthia*;

2) m. *Anna Segersdotter*, dotter af knapen Seger Olofsson i Nensjö, af samma släkt som adliga ätten Ehrenclo, och Gertrud Ulf. Hon gifte om sig 1608 med prosten och khden i Nordingrå Olaus Martini, flyttade 1625 efter hans död till Helgum i Säbrå och afled där 3 juni 1632.

Barn: *Jacobus Zebrozynthus*, f. 17/11 1582 i Säbrå, fil. mag., professor i Upsala 1612, tillika khde i Vendel 1616, khde i Storkyrkoförs. i Sthm 1624, biskop i Strängnäs 1639, d. 9/7 1642; *Lars Hansson*, ärfde Åå, Berglågden samt Brennäs, där han bodde, d. apr. 1621; *Christopher Hansson Zynth*, f. 10/3 1589 i Själevads prästgård, ärfde Helgum, där han bodde och idkade landtbruk och handel, landstingsman, betydande herredagsman vid riksdagarna 1621, 1624, 1640, 1644, gift 2 ggr, d. 1656; *Kirstin Hansdotter*, g. 1) m. Måns Ericsson, 2) m. Carl Persson, landsskrifvare i Ångermanland; *Margareta Sæbroensis*, f. 1594, g. 1) 1610 m. prosten i Leksand Elaus Terserus, 2) 20/9 1618 m. hans efterträd. Uno Troilus; hon afled 11/6 1657, saknad i hela Dalelaget, där hon för sitt hederliga utseende och goda hjärta bar hedersnamnet »Stormoder i Dalom». Hennes bröder Jacob och Christopher besökte henne i Leksand 1618, förmodligen vid bröllopet, själf var hon hemrest till Norrland 1625.

7. **Petrus Nicolai** (1604-19) var khde i Grundsunda (se I, s. 257), då han 1604 erhöll transport till Säbrå pastorat. Den 6 maj s. å. levererades till honom inventarier efter salig herr Hans Laurentii genom dennes efterlevverska, hederlig danneqvinna Anna (orig. i UB, K 1). Han uppbar till en början 24, sedan 20 t:r i vederlagsspanmål, erlade 1613-18

årligen sin andel i Älfsborgs lösen och lefde ännu i jan. 1619, då Haquin Rhezelius dedicerade honom och öfriga Ångermanlandspräster sin faders psalmbok, men måste ha aflidit kort därefter. Synes varit ålderstigen redan vid sitt tillträde till pastoratet.

G. m. *Elisabeth Evertsdotter Zynth*, dotter till lagmannen i Ångermanland Evert Henriksson på Holm i Ytterlännäs (Samfundet S:t Eriks årsbok 1918, tab. s. 161 B).

Son: *Johan*, faderns efterträdare som khde härst.

8. **Johannes Petri Simplicius** (1619-44), företrädarens son, var kapellan i Säbrå 1613 och innehade förordnande att förestå pastoratet på grund af faderns orkeslöshet. Han bekom gället efter sin saliga herr fader Petrus Nicolai och inventarier öfverlämnades åt honom den 9 november 1619 (UB, K 1). Äfven han uppbar sina 20 t:r vederlagsspanmål, och hans hushåll omfattade år 1628 10 personer. På tinget i Säbrå 15 juni 1632 kom för rätten khden vällärde herr Johan och anförde klagomål mot kaplanen herr Nils på grund af dennes uppträdande under ett gästabud, som Anders Erichsson i Åå 1630 hållit för sin son och dit han inbjudit några goda vänner däribland kaplanen, som var lustig och glad. Framemot aftonen infann sig äfven khden herr Johan till dryckeslaget och begynte genast näpsa herr Nils om några saker, hvarför denne öfverföll honom med lasteliga försmädelseord och förevitade honom för en horkarl. Herr Nils bekände sig hafva sagt detta uti sin stora svaghet och dryckenskap samt bad herr Johan om vänskap och ville nu inför rätten göra honom fri för samma beskyllning. Med sträng förmaning af rätten att framdeles taga sig i akt fick herr Nils denna gången tillgift, sedan han tagit sina ord tillbaka igen och blifvit förlikt med motparten (Ådb.). År 1639 sände khden sin måg Jacob Hernodius till ärkebiskopen med ett bref, dat. Säbrå 1 aug., däri han klagar, att pastor i Hsand (Jonas Linnerius), sedan han fick præposituram, förment honom uppbära ½ tionde strömming af fisket vid Langön, samt anhåller på samma gång om någon lägenhet för sin måg, öfverbringaren af brefvet, ty själf har han förut redan två kapellaner: »Gud gifue iagh förmätte dem försöria.» (Hdmh.) Khden aflid i juni 1644.

G. m. *Sara Ingemarsdotter*. I bref 11/11 1644 besvärar hon sig öfver, att icke blott den aflidne khden i Hsand herr Jon, utan ock den dåvarande, herr Christopher, beröfvat henne strömmingstionden, af hvilken hon »mstedels cronones uthlaghor pläghar ehrleggia». Konsistorii sentens är, att de (pastorerna i Hsand och Säbrå) taga halfva tionden hvardera, den som åhöraren äger och den som fiskevattnet äger. Änkan begärde i jan. 1645 duplicem annum gratiæ.

Döttrar: *Brita*, g. m. 2:dre komm. i Skellefteå Jacob Hernodius; *Marta*.

9. **Jonas Olai**, Helsinge (1646-48), f. 1598 i Vällsta by, Rogsta s:n, af Tunæus benämd *Rogstadius*, af Fant *Fortelius*. Stud. i Upsala 13 febr. 1619, prästvigd af ärkebiskop P. Kenicius till komm. i Rogsta 1622; komm. i Bollnäs 1629; erhöll 1642 af Upsala domkap. konfirmation på Njurunda pastorat, men måste afstå det åt mag. Thomas Rozelius. Han fick emellertid löfte om befordran och inkom 14 febr. 1644 med begäran om det då lediga Ofvansjö pastorat, men Upsala domkap. svarade, att »man får intet lagha som en vill». Vid vakansen i Säbrå kom han i åtanke, erhöll konsist. rekommendation och uppmaning att i sällskap med prosten begifva sig dit (Udpr. 24/7 1644), utn. till khde 1645 och tilltr. följ. år. Sedan Säbrå gäll 1647 anslagits till prebende åt superintendenten i det nyinrättade Hsands stift, fick kyrkoherden följ. år transport till Segersta pastorat i Hälsingland. Han afled där 1652 och begrofs Dominica judica (4 apr.).

G. m. *Karin Olsdotter Fortelia*, dotter till khden Olaus Abrahami i Skog, Hälsingl.

Af barnen, som kallade sig *Fortelius* efter modern: *Abraham*, f. 1628, komm. i Valbo, Gästrikl., d. 1675; *Olof*, mönsterskrifvare; *Erik*, kollega i Jakobs skola i Sthm, d. 12/4 1667; *Jonas*, mönsterskrifvare.

PREBENDEPASTORER,
se SUPERINTENDERER och BISKOPAR.

10. **Petrus Steuchius** (1648-83).
11. **Matthias Steuchius** (1683-95).
12. **Julius Micrander** (1695-1702).
13. **Göran Wallin** (1703-23).
14. **Petrus Asp** (1724-26).
15. **Nicolaus Sternel** (1728-44).
16. **Olof Kiörning** (1746-78).
17. **Erik Hesselgren** (1779-1803).
18. **Carl Gustaf Nordin** (1805-12).
19. **Erik Abraham Almqvist** (1814-30).

20. **Frans Michael Franzén** (1834-47).
21. **Israel Bergman** (1849-64).
22. **Anders Fredrik Beckman** (1864-75).
23. **Lars Landgren** (1876-88).

KYRKOHERDAR.

24. **Alexander Emanuel Bill** (1889-1921), f. 18 maj 1838 i Sundsvall; föräldrar: färgerifabrikören Anders Jonas Bill och Catharina Margareta Borg. Stud.ex. i Upsala ht. 1860. Efter därst. aflagda teol. prof prästv. i Sthm 11 juni 1863, förordn. 7 juni s. å. till past.adj. i Refsund, 8 aug. s. å. till past.adj. i Ragunda, nådårspred. och v. komm. på Alnön 2 mars 1864, vakanspred. därst. 1 maj s. å., past.adj. i Gudmundrå 18 juni s. å., v. past. i Stigsjö 17 maj 1865, past.adj. i Torp 21 dec. 1866, v. past. i Stigsjö 31 juli 1867, v. past i Torp 11 jan. 1869 under ordinarie khdens vistelse vid riksdagen; v. komm. i Hsand 1 sept. s. å., utn. komm. i Viksjö 13 okt. s. å. samt tilltr. tjänsten 1 nov., tillika v. past. i Stigsjö 27 okt. 1869-1 sept. 1872. Disp. 29 apr. 1880 och aflade pastorex. 22 dec. 1882. Utn. till khde i Säbrå 15 mars 1889, tilltr. s. å., kontr. prost i Ångermanlands södra kontrakt 3 okt. 1894-31 aug. 1913. - Den lilla kapellanslönen, som han i 20 år uppbar i Viksjö, var nog knapp att underhålla en växande familj, men en fortsatt nitisk och omsorgsfull uppodling af prästbordet skänkte dock nödortftig och tillräcklig bergning. Prosten Bill hade gladt humör, var fryntlig och skämtsam. Som predikant ägde han en ovanlig lätthet att tala och en klangfull stämma samt behöll ännu i ålderns dar en vacker sångröst. Afled 7 maj 1921 nära 83 år gammal. LVO 1903.

G. 24/6 1883 i Viksjö kyrka m. *Fanny Lucie Armida Wästfelt*, f. på Frösön 14/5 1851. dotter af landshöfd. i Umeå Axel Georg Wästfelt och Emelie Fredrika Backman. Som änka bosatt i Upsala

Barn: *Henning Georg Emanuel*, f. i Viksjö 5/4 1874, d. 7/3 1891; *Karin Emelie Armida*, f. 11/7 1875, g. 18/10 1900 m. regem.läkaren Thure Theorell vid Första lifgrenadierreg., Linköping; *Ossian*, f. 10/8 1877, stationsinspektör vid Väsby; *Axel*, f. 10/8 1877 tvill., med. lic., provinsialläkare i Vilhelmina; *Hasting Einar Alexander*, f. 2/12 1879, e. jägmästare, d. i Piteå 30/11 1909; *Anna Estrid Alexandra*, f. 17/1 1884, lärarinna vid fackskolan för huslig ekonomi i Upsala; *Nanna Elvira Charlotta*, f. 26/2 1886, missionär i Indien; *Betty Gerda Maria*, f. 12/3 1887, g. 19/7 1908 m. Erik Torsten Lidman, jur. kand., landssekreterare i Kalmar.

KOMMINISTRAR.

1. °**Sigvardus** [1580] uppföres som kapellan af *Tunæus*, hvilken yttrar om honom: »hvarest han var född, hvarifrån eller hvart han kom, eller om han dog in officio vet nu ingen säga».

2. **Matthias Helgonis** [1590-1611] undertecknade som kapellan i Säbrå Upsala mötes beslut 1593. Bebodde ett eget hemman i Hiersta i Säbrå s:n, hvilket ännu 1630 var i hans ägo, ehuru han redan 1611 tillträdte befattningen som khde i *Ljustorp*, n. 7.

3. **Johannes Petri Simplicius** (1613-19) efterträdde sin fader Petrus Nicolai som khde i Säbrå (se ofvan). I uppbördslängderna för Älfsborgs lösen, däri han är uppförd som sacellan härstädes under de angifna åren, förekommer följande anteckning: »Her Johan kappellan haffuer varit förordnat til att sytha sinn ålderstegne fader och stådt församlingen före såwål som prestegården medh giestt och gånga och alle utlagor, hafuer fördenskuld inthet utgiordt, utan förmodar i underdånighet ther med förskoning». Se vidare khde i *Säbrå*, n. 8.

4. **Nicolaus Jonæ Fors** (1620-39) från Forssa s:n i Hälsingland är troligen den studerande, som under namnet Nicolaus Jonæ Helsingius 22 okt. 1599 inskrefs i logiska klassen vid Upsala universitet. Den 19 nov. 1620 var herr Nils, kapellan i Säbrå gäll, närvarande vid ett bröllop i Viksjö, där en karl blef så illa knifhuggen, att döden följde. Om Fors' mellanhafvande med sin pastor, se ofvan khde n. 8. Han synes till en början bott i Stigsjö och ständigt fått dragas med fattigdom samt rätt snart blifvit så orkeslös, att anställandet af en vice komm., hans blifvande efterträdare Laurentius Erics, blef nödvändigt. Fr. o. m 1639 uppföres denne som sacellan jämte honom, men var tydligen den som skötte tjänsten. Landshöfdingen Hans Strijk befriade i resol. 4 juli 1649 hederlige och wällärde her Nils Jonæ Fors, kaplan i Säbrå gäll, från erläggande af kvarntullspenningarna på grund af den stora fattigdom och olägenhet han drages med, så ock emedan han och hans hustru nu äro till så hög ålder komne, att de näppeligen förmå sig själfva syta och fordra. Han lefde ännu 1658 men måste ha dött före 1660, enär hans efterleverska då i änkehjälp uppbar 2 tnr från Vibygerå kyrkoherberge och samma understöd år 1662 »jämte tillskott af pastoribus i Torp och Tuna, där hon någonstädes bodde».

En dotter.

5. **Laurentius Erici Tuscherus** (1639-52). Prästvigdes 1630 och blef efter ett kortare förordnande som adj. och nådårspäst i Nordingrå v. komm. i Säbrå 1634 till hjälp åt den ålderstigne företrädaren, hvars tjänst han synes ha helt öfvertagit 1639. Åtminstone är han fr. o. m. detta år uppförd som sacellan i sockenlängderna. I egenskap af vice pastor undertecknar han sådana 1648-52 å superintendenten Petrus Steuchii vägnar. Kort efter khden Joh. Simplicii död presenterades i Upsala konsist. 26 juni 1644 ett bref från Säbrå, däruti sockenborna begärde de Laurentium caplan till khde. Denne hade äfven själf insändt en ansökan om gället, åberopande att han hade varit in ministerio i 14 år och 10 i Sebrå, där han bästa delen af sin ålder och krafter förödt. Dessutom hade han lofvat den aflidne khdens änka att vara ett stöd för henne och barnen (Hdmh). Härtill genmälde konsist.: »det är tid nog svara härtill, man får betänka sig, innan den tiden kommer». Tuscherus erhöll ej pastoratet utan fick vänta på befordran ända till 1652, då han blef khde i *Hammerdal*, n. 12.

6. **Jonas Olai** (1652-53) undertecknar som sacellan socknens kyrktiondelängd för 1652 och kvarntullslängden följande år. Möjligen densamme som kapellanen n. 4 i Indal (Del II, s. 17), hvilken förmodligen 1654 (ej 1651) fick transport till komministraturen i *Tuna-Attmar*.

Bland de präster, som tjänstgjort som superintend. P. Steuchius' adjunkter och å hans vägnar underskrifvit sockenlängderna, kunna anföras: *Olaus Erici Angerm.* (1651), *Matthias E. Medenius* (1653-59), herr *Peder* (1660), *Matthias Hernelius* (1662), sist hofpred., utn. superintend. öfver Lifland, d. i Sthm 1/1 1676; *Nicolaus Unonis Edenius* (1663), *Anders Pedersson* (1668), *Martinus O. Meyer* (1669), *Jonas Salin* och *Johannes Fisk* (1679-81).

7. **Daniel M. Solimontanus** (1654-70), bondson från Solberg i Stigsjö s:n, kapellan härst. 1654. Å tinget i Säbrå 3 aug. 1658 fick capellanen hr Daniel fastebref på jord i Smöråker, som han af sin svärfader Daniel Larsson i Brunne, Unne Hemmingson i Elgsjö och Lars Persson i Näs sig tillhandlat. Blef 1670 khde i *Nordmaling*.

8. **Daniel Unonis Elzedius** (1670-1701), kallade sig äfven Unonius, f. 1644 i Elgsjö, Stigsjö s:n, förmodligen son till bonden Une Hemmingson därst. och i så fall kusin till komm. i Sundsvall Lars Walleanders hustru. Med testimonium från Hsands gymn. stud. i Upsala 31 okt. 1665, prästv. 1669, tilltr. som kapellan i Säbrå 1670. Bodde 1673 på kyrkbordet i Stigsjö och afled 29 maj 1701, efter att året förut fått öfver-

lämna kapellansysslan åt sin måg Elias Salin. *Tunæus* yttrar om honom: »Han var af besynnerlig kvickhet och försvarlig lärdom, som hans manuscript ännu i dag intyga. Utom annat berömligt hade han äfven ihop-hämtat Pastorum et comministrorum seriem härstädes, som jag merändels h. o. h. efterföljt.»

G. 19/1 1673 m. *Anna Lang*, dotter till khden i Brunflo P. Lang, d. 1697.

Barn: *Catharina Elzedia*, f. i Stigsjö 3/2 1681, g. 1700 m. efterträdaren, sedermera khden i Anundsjö Elias Salin. Dessutom 4 söner och 1 dotter, döda i barndomen.

9. **Elias Salin** (1700-20), prästv. 25 mars 1700 till kapellan i Stigsjö efter svärfadern och öfvertog befattningen s. å. Anhöll 1717 om konsistorii rekommendation till det då lediga pastoratet i Sidensjö, men befordrades först ett par år senare gen. kgl. fullmakt 15 maj 1719 till khde i *Anundsjö* med tillträde följ. år.

10. **Israel Sellin** (1720-56), f. i Högsjö 1693, son till komm. därst. Anders Sellin. Stud. i Upsala 4 apr. 1713, prästv. 5 juli s. å. nådårspred. efter sin fader 1714, begärdes till hans efterträdare i Högsjö, men detta afslogs af K. M:t. Adj. i Säbrå 1715, komm. i Stigsjö 1720, respondent vid prästmötet i Hsand 7 febr. 1733. Han dog af slag 8 apr. 1756, 62 år, 5 mån. 8 dag. gammal, och begrofs 6 maj. En nitisk, skicklig och belevvad prästman. Tillerkändes 1732 äganderätten till en bostad, som han uppfört på prästbordet i Stigsjö.

G. 1720 m. *Elisabeth Norrström*, dotter till khde Olof Norrström sen. i Norrby pastorat, ärkestiftet, husjungfru hos biskop G. Wallin i Hsand.¹ Hennes anhållan om dubbla nådår afslogs af K. M:t 1/4 1757.

Dotter: *Elisabeth*, f. 1724, g. 10/10 1749 m. konrektorn i Piteå skola Magnus Granlund, d. 1797.

11. **Magnus Laur. Hellberg** (1757-60), f. på Frösön 15 mars 1714, son af komm. i Brunflo Lars Hellberg. Stud i Upsala 8 jan. 1734, blef skolmästare vid Hargs bruk i Roslagen 1741, prästv. i Hsand 17 maj 1744, pastorsadj. hos khde L. Grandén i Harg under åren 1753-57; utn. komm. i Stigsjö 27 okt. 1756, tilltr. 1757. Hellberg inkallades för konsist. 16 jan. 1760 på grund af ett högst oskickligt förhållande vid ett sjukbesök. Saken upptogs inför världslig rätt 17 juli s. å., hvarvid fram-

¹ *Tunæus* anför i en sedermera utstruken not: Härvid märkes at d:r Georg Wallin hade för sed att bortgifta häldst med präster allt hofjungfrur, som hos honom och i all hans tid tjente, hvaraf hände at han af slika betjenter hade tillräcklig tilgång, og så snart de voro gifta, gaf han theras män, framför andra, lägenheter.

kom, att han vid ifrågavarande tillfälle varit drucken, samt att han genom benägenhet för dryckenskap, svordom och sölaktig lefnad vid bröllop och andra sammankomster gifvit allmogen skadliga efterdömen. Häradsrätten dömde honom att mista ämbetet och böta 25 dlr samt dessutom 5 dlr för svordom. Han afled 1 apr. 1761 under ett uppehåll i Stockholm, dit han rest för att söka återvinna sitt ämbete.

G. 1741 m- *Catharina Hessling*, f. 1710, dotter till khden i Harg Anders Hessling.

Barn, alla födda i Harg: *Lisa Maria*, f. 28/1 1742 och *Catharina*, f. 17/1 1743, döda före 1757; *Andreas Magnus*, f. 23/5 1745; *Lars Magnus*, f. 1747; *Elisabeth Margareta*, f. 28/12 1749; *Christopher*, f. 15/9 1751, d. 12/5 1753 i Harg.

12. Mag. **Jonas Jonæ Ullberg** (1763-81), f. 1714, bondson från Jättenberg i Ullånger. Stud. i Upsala 4 nov. 1734; efter aflagda gradalexamina promov. fil. mag. 1749; undergick prästex. i Hsand 23 aug. 1751 och prästsv. till brukspredikant vid Lögdö; utn. komm. i Stigsjö 10 okt. 1761, tilltr. 1763. Han synes ha bott i Brunne och afled 23 sept. 1781. Var känd för grundlig lärdom och lyckliga gåfvor och särdeles nit och drift i sitt ämbete, hade åstadkommit mycken uppbyggelse i sin församling och hållit ganska god ordning, men ehuru 5 gånger uppförd på förslag var han verkligen förtjänt af en bättre lycka och befördran än att så lång tid nödgas uppehålla sig vid en så ringa lägenhet. (Hdpr. 13/2 1782.)

G. 1) 1753 m. *Catharina Aspgren*, f. på Frösön 30/6 1722, dotter till komm. i Ullånger Lars Aspgren och Christina Thun. Afled 23/6 1754 och jordfästes i Timrå, men fördes till Hsands kyrka och nedsattes i sin morfaders sal. Hans Thuns graf;

2) 22/10 1765 m. *Brita Engelmark*, f. 19/2 1744, dotter af khden i Juckasjärvi Lars Engelmark. Beviljades af K. M:t dubbla nådår 17/4 1782. Afled på sin gård Skedom i Häggdånger 27/3 1821.

Barn i förra giftet: *Brita Christina*, f. 17/6 1754 i Lögdö, g. m. khden Joh. Axel Huss i Föllinge. - I senare giftet: *Margareta Vendela*, f. 28/9 1766, d. 14/11 s. å.; *Jonas*, f. 9/3 1768, jur. dokt. 1818, tit. lagman, justitieborgmästare i Sthm, talman för borgarståndet vid riksdagarna 1828 o. 1834, KVO, RNO, d. i Sthm 9/10 1844¹; *Lars*, f. 30/6 1769, d. 3/10 s. å.; *Anna Catharina*, f. 8/7 1770, g. 1790 m. komm. i Resele-Liden Olof Sundvall; *Eric*, f. 16/7 1771, d. 4/10 s. å.; *Brita Vendela*, f. 28/12 1772, g. 1796 m. komm. landtmätaren Nils Widmark på Skedom; *Johan Fredrik*, f. 25/12 1774, d. 1/2 1775; *Getrud Greta*, f. 3/10 1776, d. 9/7 1777; *Daniel*, f. 13/12 1777, d. 12/11 1784; *Joseph*, f. 7/12 1779, d. 16/4 1782.

Tr.: De unctione Elisæi ex I Reg. XIX: 15, 16, præs. *A. Boberg*, Ups. 1747. - Ἐρωος, diss. philologica, præs. *J. Amnell* ib. 1749.

¹ Lagman Jonas Ullbergs porträtt förekommer i festskriften Stockholms rådhus och råd D. 2, 1915.

13. Mag. **Olof Tunvall** (1784-1808), utn. komm. i Stigsjö 28 aug. 1782, tilltr. 1784. Under hans komministertid härst. afskildes Stigsjö 1808 från Säbrå till eget prebendepastorat. Se vidare komm. i *Stigsjö*.

KOMMINISTRAR I HÄGGDÅNGER.

1. **Nicolaus Jac. Eurenus** (1695-1703), blef 1695 adj. åt den nytillträdande superintendenten i Hsand J. Micrande och förste komm. i Häggdånger, som fr. o. m. detta år åtnjöt ständig gudstjänst, ehuru intet prästbord dåmera fanns kvar. E. flyttade härifrån 1703 för att tillträda khdebefattningen i *Löfånger*.

2. **Östen E. Harlin** (1703-32), f. 1670, bondson från Hårsta by i Säbrå s:n, kallade sig under studietiden *Selin*. Gymnasist i Hsand 1690, stud. i Upsala 25 aug. 1693, prästv. 1700 till past.adj. i Nora; blef komm. i Häggdånger 1703 och bodde här i By. Vid den ryska invasionen 1721 drabbades han af stora förluster i ägodelar. Han afled om hösten 1732 och var el. *Tunæus* »en god och from man».

G. m. *Elisabet Damin*, dotter af löjtnant P. Damin på Kungsgården i Bjerträ. Klagade i okt. 1739 öfver, att hon ej utfått sin änkespannmålstunna för föreg. år.

Barn: *Petrus*, f. 1705, komm. i Häggdånger n. 4., se nedan; *Anna*, f. 1708, g. m. komm. i Bygdeå-Nysätra Mårten Häggmark; *Elisabeth*, g. 1) m. eftertr. komm. Andreas Sellin härst., 2) m. brukspred. vid Västanå L. Bodlund, se nedan; *Brigitta*, f. 1721, g. m. komm. i Häggdånger Pet. Sundvall, se nedan.

3. **Andreas Sellin** (1734-49), f. 1700, son till komm. i Högsjö And. Sellin. Stud. i Upsala 5 apr. 1722, prästv. 1724 till past.adj. i Brunflo, dito i Refsund 1728, kallades 28 okt. 1728 af patron Matthias Krapp till brukspred. vid Lögdö, tilltr. 1729. I Hdpr. 5 dec. 1733 heter det: »Då brukspred. A. Sellin gör sig förhoppning, att Consist. i anseende till framledne comm. Harlins långliga tjänst och lidna skada på sin egendom vid fiendens anfall lärer reflectera på dess sterbhus' conservation vid sacellaniens besättande i Häggdånger, anmäler han sig till samma beställning under villkor att vilja engagera sig med en af sal. Harlins döttrar. Præsul hade gifvit Sellin tillstånd att en söndag predika i Häggdånger och var själf tillstädes för att förnimma församlingens tanke om den, de ville hafva till kapellan; nu hade han till nästkommande söndag samman kallat pastoratets tre församlingar till Säbrå kyrka, där han ville låta Sellin predika och inhämta deras utlåtande om honom. Efter slutad

gudstjänst 2 sönd. i adv. uppläste præsul prästvalsförordningen och frågade, om de ville hafva 3 på förslaget, men Säbrå- och Häggdångerborna förklarade sig nöjda med Sellin för hans vackra ämbetsgåfvor och isynnerhet för conservationens skull samt begärde ingen annan. I anledning här af och med hänsyn till hans 10-åriga tjänst in ministerio, hans försvarliga lärdom och välförhållande uti lefvernet fick han konsist. fullmakt, dock ej säs. prejudikat. (Hdpr. 19/12 1733.) S. var utsedd till predikant vid 1750 års prästmöte, men afled dessförinnan 12 aug. 1749.

G. 18/6 1734 m. *Elisabeth Harlin*, dotter af företrädaren. Omgift med brukspred. Lars Bodlund på Västanå bruk i Viksjö, se nedan.

4. **Petrus Harlin** (1751-61), f. 1705 i By i Häggdånger, son till komm. härst. Östen Harlin. Stud. i Upsala 6 okt. 1724, prästv. till adj. åt fadern 4 juni 1732 och nådårspred. efter honom; brukspred. vid Lögdö 1734; komm. i Säbrå-Häggdånger efter sin svåger 1751. Afled 2 febr. 1761.

G. m. *Catharina Kjön*, dotter af stadsfältskären i Hsand; d. i Grundsunda 4/9 1781 på sitt 74 år.

Barn: *Aestan*, f. 19/3 1735, prost och khde i Nätra; *Catharina*, g. 1751 m. lektor i Hsand Eric Hæggbom.

5. **Petrus Ol. Sundvall** (1762-95), f. 1723 i Häggdånger, son till fiskaren Olof Jacobsson och Anna Jacobsdotter Nordlander. Stud. i Upsala 16 jan. 1746, prästv. 31 okt. 1749 till nådårspred. i Häggdånger efter komm. A. Sellin, förste brukspredikant vid Västanå med konsist. fullmakt 11 maj 1751; utn. till komm. i Häggdånger 10 okt. 1761, tilltr. 1 maj 1762. Han bodde i By och afled 30 juni 1795: »Komm. Sundvall hade alltid ådagalagt ett värdigt uppförande och ordentlighet och nit i ämbetet, men som lyckan ej gynnade honom, hade han i 33 års tid måst nöja sig med denna ringa kaplanslägenhet». (Hdpr. 24/2 1796.)

G. 1) m. *Brigitta Harlin*, företrädarens syster, d. i barnsäng 23/10 1755 i Stigsjö;

2) m. *Magdalena Huss*, f. 22/2 1733, dotter till khden i Lit Johan Huss, änka efter extra pred. Carl Biberg i Selånger-Sättna; d. 26/7 1791 af bröstvärk, 58 år 5 m.;

3) i Hsand 11/8 1792 m. *Brita Christina Hæggmark*, som erhöll nådår. Hon gifte om sig m. komm. i Tynderö Erik Södermark.

Barn i första giftet: *Olof*, f. 23/8 1753, komm. i Resele-Liden; *Ascanius*, f. 25/9 1754, d. 15/10 s. å.; i andra giftet: *Johan Carl*, f. i Viksjö 26/8 1750, d. ung; *Petter*, f. 11/12 1760, d. 25/3 1761; *Pehr*, f. 1/8 1752 i Häggdånger, kommiss. landtmätare, bodde på Kungsgården i Bjerträ, d. 1823; *Johannes*, f. 28/2 1764, d. ung.

6. **Sven Sjölund** (1798-1816), f. 14 aug. 1747, bondson från Häggdånger. Stud. i Upsala 1774, prästv. 24 okt. 1777 och förordn. till adj. åt komm. Ullberg i Stigsjö; past.adj. i Ljustorp 1784; nåårspred. efter komm. Weider i Ragunda 1789; past.adj. i Nora 1791; slutligen komm. i Häggdånger 27 apr. 1796, tilltr. 1 juli 1798. Erhöll 1804 biträde såsom varande alldeles oskicklig till ämbetets utöfning och afled 22 okt. 1816.

G. m. *Brita Foug*t, f. 1766, dotter till prosten Joh. Foug*t* i Nora; d. i Häggdånger 30/1 1803, 37 år g.

KOMMINISTRAR I SÄBRÅ.

(Ny serie.)

1. Mag. **Erik Peter Selahn** (1830), f. 5 febr. 1789 i Silje by, Selånger s:n, son till skattebonden Pehr Ersson och Sara Matsdotter. Bestämd att fullfölja faderns näringsyrke fick han omsider på grund af sina ovanliga naturgåfvor inskrifvas i Hsands skola 1803, blef 1 okt. 1811 stud. i Upsala, där han under det första studieåret bodde tillsammans med den 8 år äldre Pehr Brandell. Efter gemensamt aflagd prästexamen prästvigdes båda i Upsala domkyrka af ärkebiskop J. A. Lindblom 4 okt. 1812. Brandell sändes direkt ut i stiftet till prästerlig tjänst, men Selahn uppehöll sig i Upsala för att fortsätta studierna för den filosofiska graden, blef fil. kand. och promoverades till fil. mag. 1815. Han förordnades därefter 27 juli 1815 till past.adj. i sin födelsesocken hos prosten Hallberg, där han stannade i 4 år. Emellertid hade biskop Almqvist hört talas om Selahns kunskap och skicklighet och kallade honom 1819 till informator åt sina söner; tillika förordnades Selahn till v. gymn.adj. under läsåret 1819-20 och uppehöll härunder tidvis matematiska och förste teol. lektorsbefattningarna. V. pastor i Säbrå och predikant vid länshäktet vid Hsand juni 1820. Efter att ha aflagt en vacker pastoralexamen i okt. 1829, utn. komm. i Säbrå 12 maj 1830 i enlighet med församlingens enhälliga val. Han var en ovanligt nitisk, frimodig och rättskaffens präst, hvars ord verkade till mycken andlig välsignelse. Under hans första prästtid sägas hans predikningar varit färgade af tidens rationalism, men vare sig genom sin studiekamrat Brandells föredöme eller genom eget bibelstudium eller troligen påverkan från båda hållen fick han ett djupare grepp på kristendomens sanna väsen. Så blef han här i biskopens prebende Säbrå en väckande röst, liksom Brandell i Nora. De båda vice pastorerna nämnas vid sidan av hvarandra såsom ortens yppersta predikanter. Lärare än sin ämbetsbroder, var Selahn, oaktadt trägna ämbetsgöröml, äfven out-

tröttlig i att studera och författa, men han lär i sitt väckelsenit varit mera påträngande än Brandell och därigenom lättare kommit att stöta sig med folk. För närmare kännedom om hans verksamhet hänvisa vi särskildt till domprosten dokt. P. Söderlinds här nedan citerade minnesteckning. Tyvärr afled komm. Selahn redan 6 okt. 1830 till församlingsbornas innerliga saknad, hvilken de särskildt lade i dagen vid hans högtidliga graf-sättning. Han bodde i Näs.

G. 29/10 1816 i Tuna m. *Margareta Lovisa Backmark*, f. 25/3 1790, dotter till bruksinspektoren Joh. Backmark och Eva Elisabeth Dillner, d. i Örnsköldsvik 4/11 1865.

Barn: *Johan Emanuel*, f. 27/7 1817 i Selånger, d. som student i Upsala 5/3 1841; *Carl Petter*, f. 7/11 1819, hyrkusk i Sthm; *Selma Lovisa*, f. 1/12 1824, g. i Hsand 26/10 1858 m. handl. Gust. Wilh. Christiernin, d. 5/2 1859; *Elisa Theodor Alfred*, f. 30/14 1827, rektor vid Örnsköldsviks läroverk, d. 13/4 1879.

Tr.: *Aphorismi e logica transcendentali*, p. 3, præs. *A. Södermark*. Ups. 1812. - *Opiniones vulgi nonnullæ inprimis circè ritus sacros in Norrlandia residuæ*, præs. *O. Kolmodin*, ib. 1815. - *Vår Herres Jesu Christi Guds sons Evangelium, eller de fyra Evangelisters skrifter, fullständigt framställda till en enda berättelse såsom Förslag till Svensk Evangelii bok. D. 1 (tillsammans med prostén J. Backlund) 1819; Utvald samling af Skriftenes språk i systematisk ordning efter troslärans hufvudstycken för årliga sön- och högtidsdagar såsom Förslag till ny Epistel-bok, jemte collecter och böner med Bibelns egna ord. D. 2 (ensam förf.) 1820. - Förklaring öfver doct. Mart. Luthers Lilla cateches med den hel. Skrifts och Svenska psalmbokens egna ord: ett försök till Lärobok uti Christendomen, i synnerhet för nattvardsbarn och ungdom. Hsand 1826. - Bref till en ämbetsbroder och vän (i *Den kristliga andaktsvännen*, n. 4. 1849) - Fyra högmessopredikningar (ib. n. 5, 1850, m. Selahns silhuettbild). - Andeliga betraktelser och predikningar. Ups. 1850. - Recensioner och smärre uppsatser på vers och prosa i åtskilliga tidningar.*

[Litt.: Minnesruna i HST 1831 n. 1. - Biografi af *J. A. E.[nglund]* (i *Biogr. lex. N. F.* 9). - Erik Peter Selahn af *P. Söderlind* (i *Från ådalar och fjäll* 1923).]

2. **Harald Löfstedt** (1834-40), tilltr. komm. i Själevad 1840, sist khde i *Gudmundrå* n. 22.

3. **Simon Petrus Norman** (1840-42), f. 1 okt. 1785 i Hsand, föräldrar: Petrus Norman, fiskare, en tid gästgifvare, och hans hustru Cajsa Stina. Efter skolstudier i Hsand stud. i Upsala 1809, prästv. 1 juli 1810 och förordn. till past.adj. i Resele, tjänstg. i Boteå under därvarande prästerskaps sjukdom fr. 31 juli till 17 okt. 1811, predikant vid Gålsjö bruk s. å., past.adj. i Stigsjö 27 mars 1813, vik. bruks- och kapellpredikant i Viksjö 25 mars 1818, past.adj. i Nordingrå 21 mars 1821, vakanspred. i Umeå landsförs. 21 juni 1824, pred. vid Hörnefors och Strömbäcks bruk 30 aug. 1826; tilltr. som komm. i Säbrå 1840 och afled 24 mars 1842.

4. **Johan Magnus Nordenström** (1843-63), f. 14 jan. 1788, son till prosten och khden i Offerdal Olof Nordenström. Stud. i Upsala 4 mars 1808. Sommaren 1809 tillbringade han i hemmet; i bref dat. 12 aug. 1809 till sedermera prof. C. Zetterström, omtalar han huru Norrmännen intagit Hjerpeskans och beskriver krigsrörelserna där i trakten månaden förut.¹ Disp. pro ex. 1815, tjänstg. som v. kollega på Frösön 1827, prästv. 24 juni 1831, åter v. kollega å Frösön okt. 1833, v. kollega i Sundsvall 1837, utn. komm. i Säbrå jan. 1843, tilltr. s. å. Afled 22 febr. 1863.

Tr.: Monumenta Suio-gothica falso meritoque suspecta, præs. *E. M. Fant*. Ups. 1815.

5. **Ulrik Joachim Sellstedt** (1864-70), khde i *Sidensjö* n. 16.

6. **Lars Widell** (1871-75), tilltr. Långsele pastorat 1875, sist khde i *Ljustorp* n. 23.

7. **Anders Emil Lindeman** (1876-90), sist khde i *Undersåker*.

8. **Karl Leonard Östman** (1891-1913), f. 30 juli 1860 i Malsta s:n, föräldrar: khden i Funbo Lars Johan Östman och Emma Sofia Charlotta Åkerberg. Efter studier i Upsala allm. läroverk stud. vid univ. ht. 1878 och efter där aflagda teologiska examina prästv. för Hsands Stift 24 maj 1885 t. past.adj. i Skellefteå, innehade där åtskilliga förordnanden som v. pastor, t. f. stadspred. i Östersund 1 nov. 1889-1 maj 1891. Utn. komm. i Säbrå 7 juni 1890, tilltr. 1891, regem.pastor vid Västernorrlands regem. 8/12 1893-9/2 1906; utn. till khde i Riseberga, Lunds stift, 4 dec. 1911, tilltr. 1913; stiftets ombud i diakonistyrelsen 1913. Afled i Riseberga 13 jan. 1926.

G. 15/6 1907 m. *Marta Hedvig Karolina Johansson*, f. i Upsala 11/10 1876, dotter af biskopen i Hsand Martin Johansson och Vendela Magdalena Rappe.

En fosterson: *Algot Elof*, f. i Säbrå 7/3 1910.

Tr.: Hvad hafva vi i vår bibel? Öfvers. från tyskan. Sthm 1885. - Predikan på 1:sta sönd. efter Trettondedagen (Vårt lands pred. bilaga 1887 n. 1). - Nykterhetsföredrag vid Skellefteå nykterhetsförenings årsmöte. Skellefteå 1888. - Minnesteckning över några sedan sista prästmötet hädangångna embetsbröder (i Handlingar rör. prästmötet i Hsand 1897). - Fosterlandskärleken i biblisk belysning. Inledningsföredrag. Sthm 1906 (särtr. ur Prästkonfer:s förhandl.). - Från jordfästningen i Hernösands Domkyrka 3/7 1908 (i Minne fr. biskop M. Johanssons begrafning). Hsand 1908. - Icke för oss själfva utan för honom! Ord till de unga vid vespergudstjänsten i Säbrå kyrka d. 26 febr. 1911, ib. 1911. - Det stora löftet. Predikan på tredje prästmötet dagen (i Handl. rör. prästm. i Hsand 1911).

¹ Se Minnen från fjällbygden och Fyrisvall. Professor Carl Zetterström och hans tid. Sthm 1886.

BRUKS- OCH KAPELLPREDIKANTER I VÄSTANÅ OCH VIKSJÖ.

1. **Petrus Sundvall** (1751-62). Inspektoren Daniel Krapp begär hos Hsands konsist. 17 apr. 1751 att få präst vid Västanå sågverk i Stigsjö s:n. Han vill bestå predikanten 120 dlr k:mt jämte hus, ved, kost och värme, till dess han framdeles kan upparbeta något boställe, då han utfäster sig betala 300 dlr's lön utan minskning i pastors förmåner. Landshöfdingen biföll insp. Krapps hemställan, att få fullborda den begynte kyrkobyggnaden vid Västanå, och konsist. samtyckte att prästen Petrus Sundvall, som föreslagits, på ofvannämnda vilkor förordnades (Hdpr. 11/5 1751). Viksjöborna fingo 1758 tillstånd att i brukskyrkan åhöra gudstjänsterna. S. tillträdde komministraturen i *Häggdånger* 1762. Se ofvan.

2. **Laurentius Bodlund** (1762-85), f. 1729, bondson från Borgsjö s:n, stud. i Upsala 10 mars 1755, prästv. i Hsand 3 aug. 1760 till adj. åt komm. Petrus Harlin i Häggdånger och blef nådårspräst efter honom. Sedan Petrus Sundvall befordrats till sacellan i Häggdånger, kallar brukspatron Daniel Krapp nådårspred. Lars Bodlund till brukspredikant mot en lön af 300 daler årligen, hälften af brukspatronen och hälften af byamännen i Östanå, Viksjön och Aldersnäs, men husrum och bärning till utfodring af 2 kor består brukspatron ensam. Härtill samtyckte konsist. 21 apr. 1762 och Bodlund tilltr. 1 maj s. å. Efter uppbyggandet af kapellet i Viksjö 1771 skötte han ock predikanttjänsten därstädes. Han afled 16 maj 1785.

G. 21/9 1762 m. *Elisabeth Harlin*, dotter till komm. Östen Harlin i Häggdånger och änka efter komm. Andreas Sellin i Häggdånger, se ofvan.

3. **Anders Thorén** (1788-1804), utn. komm. i Lit-Häggenås 23 febr. 1803, tilltr. 1804; se *Lit*.

4. **Nils Olof Flodstedt** (1804-08), fortsatte sin verksamhet härstädes, äfven sedan Stigsjö utbrutits till eget pastorat, se *Stigsjö*.

KAPELLPREDIKANT PÅ HERNÖN.

Her **Abraham** på Hernöö, en gammal ålderstigen prästman på Hernösand, som intet hade att hjälpa sig med, kvitterar 7 juni 1592 de 2½ t:r spanmål, kon. Johan III i bref af 31 jan. s. å. till en liten hjälp beviljat honom (KA, Ångermanl. handl.).